

Foto: Patrick van Gemert, Zutphens Persbureau

Persbericht

28 maart 2025

Koninklijke onderscheiding voor José Schraven voor haar jarenlange inzet voor goed lees- en spellingonderwijs

-Vernieuwend, baanbrekend en van enorme invloed op het onderwijs-

Vrijdag 28 maart 2025 is de Zutphense orthopedagoog José Schraven benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau. Wimar Jaeger, burgemeester van Zutphen, speldde haar de bijbehorende onderscheiding op. Dat gebeurde tijdens een feestelijke bijeenkomst in de Walburgiskerk, waar werd herdacht, dat 30 jaar geleden haar methodiek *Zo Leer je Kinderen Lezen en Spell* (ZLKLS) voor het eerst op de markt verscheen.

Al bij verschijning was ZLKLS vernieuwend, baanbrekend en van enorme invloed op het onderwijs en is dat nu nog steeds. De burgemeester lichtte dat in zijn toespraak nader toe.

José begon al vroeg met het ontwikkelen van een eigen visie op hoe je kinderen op jonge leeftijd iets bijbrengt. Kerngedachte is, dat je als leerkracht niet pas moet ingrijpen, als kinderen fouten maken, maar dat je dat vóór moet zijn middels expliciet van tevoren gegeven groepsgerichte instructie. Tientallen jaren is José de methodiek verder blijven ontwikkelen door dagelijkse toetsing aan de praktijk door intensieve samenwerking met leerkrachten, veelal middels het bekijken en analyseren van tijdens de les gemaakte opnames. Zo heeft ze als geen ander de kennis opgedaan over wat wel of niet werkt. *'Dat was bepaald geen verdienmodel maar uit de vaste overtuiging dat het om de kinderen gaat'*, aldus de burgemeester.

Andere sprekers uit het onderwijsveld belichtten daarna met hoeveel gedrevenheid, geduld, kennis en vasthoudendheid José te werk is gegaan en voor leerkrachten, teams van scholen door het hele land en anderen uit het basisonderwijs een enorme bron van inspiratie is geweest.

Zoals een leerkracht het in haar toespraak verwoordde: *Precies dát, die vakdidactiek, hebben we van José geleerd. Dat instructie de sleutel is; dat het dus gaat om leerkrachtvaardigheden. Zó leer jij (leerkracht) kinderen lezen en spellen.*

In haar methodiek (ZLKLS) en methode (Staal) zijn die instructies tot in detail en van dag tot dag uitgewerkt. Leerkrachten moeten hard werken om zich dat alles eigen te maken, maar eenmaal zover gaan de lees- en spellingsresultaten door het dak. Niet alleen motiverend voor de kinderen, maar net zo motiverend voor de leerkrachten.

De vasthoudendheid aan haar eigen visie werd verwoord door Malmberg, haar grootste uitgever. Uitsluitend uit belang voor de kinderen was zij niet bereid tot concessies, en zo nodig was ze in staat om halverwege de stekker uit een project te trekken als de uitgever teveel wilde afwijken van haar gedachtengoed. Door haar jarenlang opgedane expertise weet zij als geen ander, dat bijvoorbeeld veel ict-toepassingen niet werken en zelfs het leerproces minder effectief maken.

Door meerdere sprekers werd dit tijdens de bijeenkomst belicht. En ook hoezeer ze kennis opdoen van en training krijgen in de methodiek hebben gemist tijdens de PABO-opleiding. Duidelijk werd, dat als iedere PABO-opleiding in Nederland de in ZLKLS opgenomen vakdidactiek als uitgangspunt gaat nemen, dat dé basis kan worden van goed lees- en spellingsonderwijs in Nederland. Alléén het goede materiaal gebruiken geeft nog geen garantie, de kwaliteit van de leerkracht is uiteindelijk de doorslaggevende factor. Inmiddels krijgen ruim 300.000 kinderen lees- en spellingsonderwijs aan de hand van de methodiek. In Zutphen-Warnsveld alleen al op 7 van de 21 basisscholen, waarvan een enkele zelfs expliciet vermeldt *'de bewezen aanpak van José Schraven'* te hanteren.

Bijzonder tijdens de bijeenkomst was het relaas van een vader, die vertelde over zijn zoon wiens lees- en spellingsresultaten ver achterbleven ondanks het gebruik van de methode Staal (met ZLKLS) op school. Dyslexiebehandelingen boden geen soulaas. Hij kwam in contact met José en aan de hand van een heel pak door haar gegeven instructies is hij zelf met zijn zoon aan de slag gegaan. Binnen een paar maanden bleek er sprake van een spectaculaire verbetering. En óók deze vader zelf bleek nu veel beter te kunnen beredeneren waarom woorden zus of zo geschreven moeten worden.

José is de pensioengerechtigde leeftijd inmiddels al lang gepasseerd, maar weet nog van geen ophouden. Toch realiseert ze zich maar al te goed, dat ook aan haar energie een keer een einde komt en is ze bezig geweest de toekomst van de methodiek te borgen. Vijf scholingspartners hebben het geven van trainingen en cursussen aan leerkrachten en teams van haar overgenomen. José begeleidt hen nog intensief om de kwaliteit ook voor de toekomst te waarborgen.

Ter ere van het 30 jarig jubileum van ZLKLS is er t/m 13 april een tentoonstelling ingericht in Dat Bolwerck in Zutphen. Te bekijken is al haar werk, haar publicaties en ook wat anderen over haar geschreven hebben. Daarnaast zijn er video opnames te bekijken met voorbeelden van lessen volgens de beginselen van de methodiek. Deze is vrij te bezoeken van donderdag t/m zondag van 11 tot 17 uur óf na voorafgaande afspraak op een ander moment door een email te sturen naar 30jaarZLKLS@kpnmail.nl.

Meer weten: www.zoleerjekinderenlezenenspellen.nl